

INVENTOINTIRAPORTTI

LOVIISA VANHAKYLÄ

Tuulivoimaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2.5.2016

AKDG4699:7

MUSEOVIRASTO

ARKISTO- JA TIETOPALVELUT | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

SATU KOIVISTO

Tiivistelmä

Ramboll Oy tilasi Suomen Tuulivoiman puolesta Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta Loviisan Vanhakylän osayleiskaava-alueen tuulivoimalapaikkojen ja tieyhteyksien arkeologisen inventoinnin. Tuulivoimaosayleiskaava-alue sijaitsee Loviisan ja Porvoon rajalla, valtatie 7:n kaakkoispuolella ja sinne on suunnitteilla kahdeksan tuulivoimalan sekä niitä yhdistävän huoltotie- ja maakaapelireitistön sijoittamista. Inventoinnin esityöt sisälsivät historiallisen ajan karttamateriaalin läpikäymisen, ilmalaserkeilausaineiston (LiDAR) analyysin, tutkimuskirjallisuuden sekä arkeologisen arkistomateriaalin selvittämisen alueen osalta. Kenttätöissä muinaisjäännös- ja muita kulttuuriperintökohteita etsittiin esitöiden perusteella potentiaalisilta alueilta sekä maastossa havainnoimalla.

Inventointialueella ei sijainnut ennestään tunnettuja muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Lähin kohde on Greggbölen historiallisen ajan kylätontti (Greggböle by) Vanhakyläntien ja Heskerintien risteysalueella sekä siihen liittyvät mahdolliset historiallisen ajan talonpaikat (Greggböle gård 1 ja 2). Inventoinnissa käytiin läpi huoltoteiden linjaukset sekä suunnitellut tuulivoimaloiden alueet. Alueelta ei löytynyt uusia muinaisjäännös- tai kulttuuriperintökohteita.

Kannen kuva: Voimalaitoksen 8 rakennuspaikka kivikkoisella mäenharjalla. Kuvattu kaakkoon (AKDG4699:7). Kuva: Satu Koivisto/ARKE.

LOVIISA VANHAKYLÄ

Tuulivoimaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2.5.2016

Sisällysluettelo

Tiivistelmä

Arkistotiedot 2

1. Johdanto 3

2. Inventointialue ja sen tutkimushistoria 4

3. Inventoinnin kulku ja tulokset 5

Lähteet 7

Digitaalikuvat 8

Liitteet 16

LIITE 1 Tuulivoimaloiden ja tiestön sijaintikartta/Ramboll Oy

LIITE 2 Kartta inventoiduista alueista

LIITE 3 Digitaalikuvaluettelo

Arkistotiedot

Tutkimuksen laji:	Loviisa Vanhakylä. Tuulivoimaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Arkeologiset kenttäpalvelut / Museovirasto
Inventoija:	FM Satu Koivisto
Kenttätöaika:	2.5.2016
Karttalehdet:	TM35-lehtijako L4324C, Yleislehtijako 302106
Tutkimuksen tilaaja:	Ramboll Oy
Tutkimusalueen laajuus:	noin 400 ha, jolla kahdeksan tuulivoimalan rakennuspaikka sekä niihin liittyvät huoltoreitit
Löydöt:	-
Valokuvat:	AKDG4699:1–18
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston Arkeologinen keskusarkisto, Helsinki
Kopiot:	Ramboll Oy ja Porvoon museo/Itä-Uusimaa
Aikaisemmat tutkimukset (lähialueella):	Haggrén, Georg & Hakanpää, Päivi 2002, inventointi Karjalainen, Taisto 2000, inventointi Laulumaa, Vesa 2015, inventointi Pohjakallio, Lauri 1969, inventointi

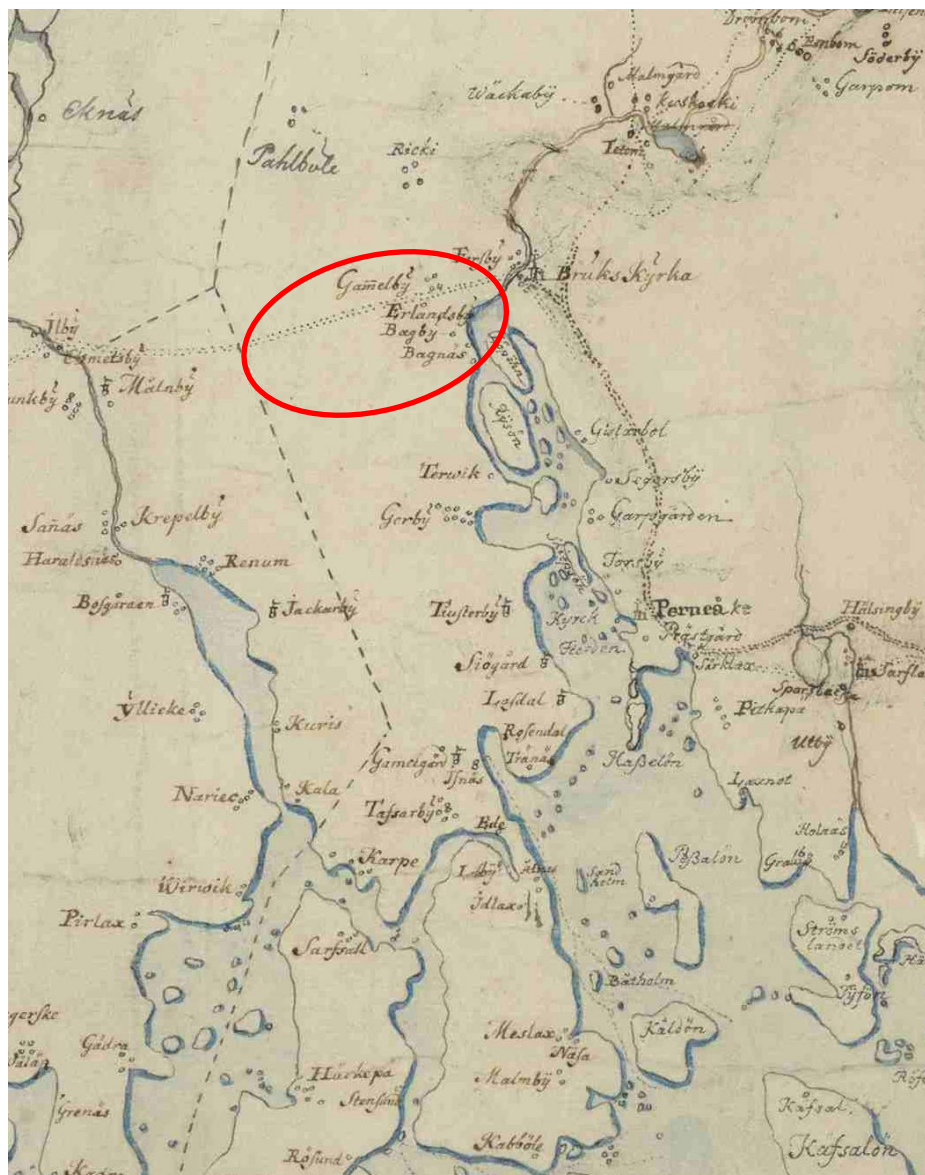
1. Johdanto

Suomen Tuulivoima Oy suunnittelee kahdeksan tuulivoimalan sijoittamista valtatie 7 kaakkoispuolelle Loviisan Vanhakylän alueelle. Tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä tarkastellaan niiden yleispiirteitä sekä sijaintia mm. historiallisesti, kulttuurisesti ja arkeologisesti merkittävien alueiden suhteen. Alueella ei sijaitse aiemmin tunnettuja muinaisjäännös- tai kulttuuriperintökohteita. Suunnitelma-alueen itäpuolella sijaitsevat historiallisen ajan asuinpaikat Greggbole by, Greggbole gård 1 ja Greggbole gård 2. Vanhakylän tuulivoimaosayleiskaava-alueen tuulivoimaloiden ja tiestön arkeologisen inventoinnin osana sen kulttuuriympäristöön liittyviä selvityksiä teki Arkeologiset kenttäpalvelut ja sen tutkija Satu Koivisto toukokuussa 2016.

Helsingissä 27.5.2016

Satu Koivisto

Satu Koivisto

Kuva 1. Lääninkartta Uudeltamaalta vuodelta 1742. Vanhakylän (Gammelby) ja Forsbyn halki kulkee Suuri Rantatie. Selvitysalue on sen eteläpuolella. Kartta: Kansallisarkisto (mh26b3).

2. Inventointialue ja sen tutkimushistoria

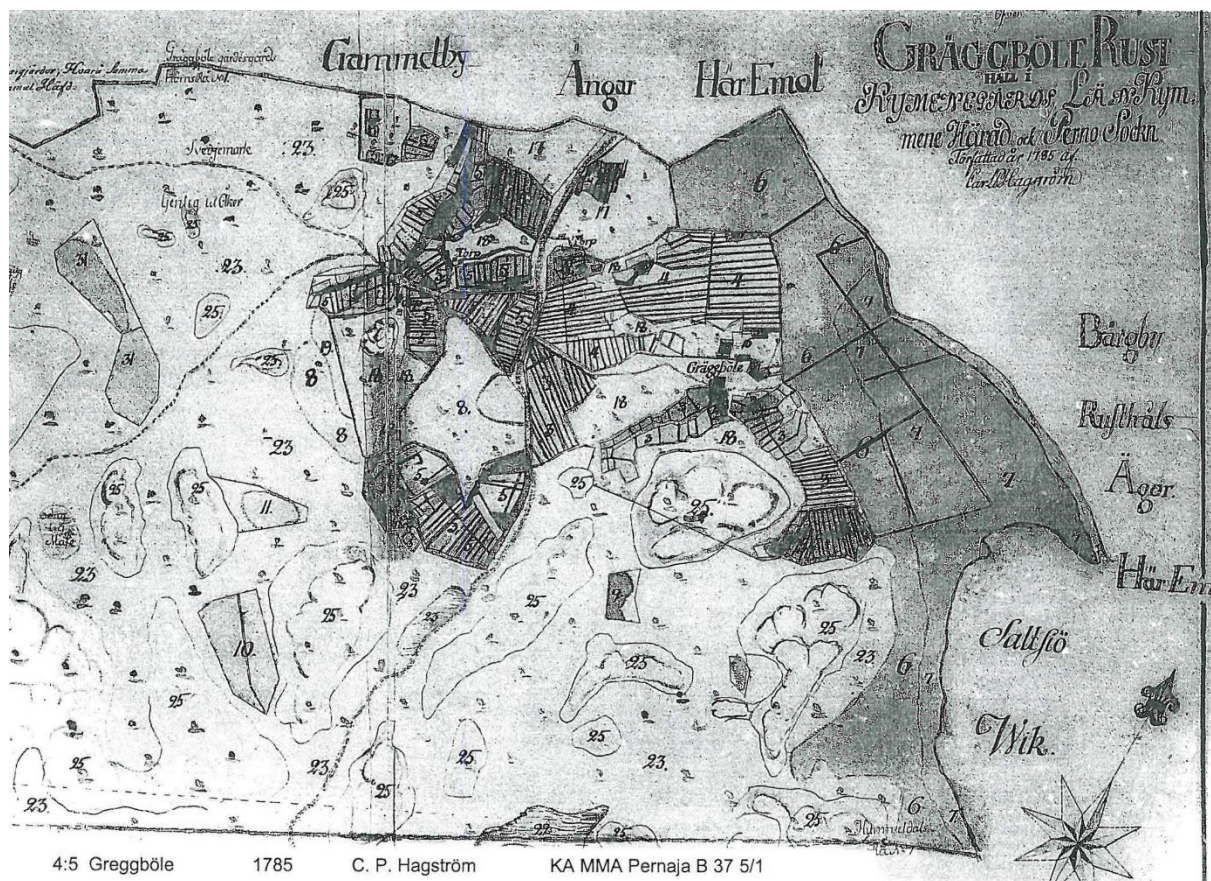
Suunnitelma-alue sijaitsee Pernajan (nyk. osa Loviisaa) Vanhakylän alueella, Loviisan kaupungista noin 18 km ja Porvoon kaupungin keskustasta noin 10 km etäisyydellä rajautuen pohjoisosastaan moottoritiehen (VT 7). Paikalle on suunnitteilla kahdeksan tuulivoimalaitosta ja niihin liittyvä kaapeli- ja huoltotiereitistö (Kartta 1). Suunnitelma-alueen jo olemassa olevaa tieverkostoa tullaan kunnostamaan ja käyttämään rakennusvaiheen ja voimalaitosten tarpeisiin.

Suunnitelma-alue sijaitsee Hästkärretin peltoaukeaa ympäröivissä metsissä, jotka kasvavat pitkälti varttunutta kuusivaltaista talousmetsää. Metsän keskellä on paikoin kallioalueita ja jyrkänteitä sekä muutamia korpipainanteita. Maaperä on pelloilla hiesua ja savea, joiden reunoilla kohoaa moreenimäkiä ja kallioita. Vanhakylän tasankoa ympäröivät pohjoisessa, idässä ja lännessä laajemmat kallioalueet ja moreeniharjanteet, jotka nousevat noin 40–60 m mpy korkeuteen. Maisemallisesti suunnitelma-alue kuuluu kaakossa Suomenlahden rannikkoseutuun ja tarkemmin sen sisälahtien (Pernajanlahti ja Pieni Pernajanlahti) rannikkovyöhykkeeseen, mitä ilmentää pitkät ja kapeat, umpeen kasvavat merenlahdet sekä merestä jo itsenäisesti altaiksi kuroutuneet kluuvit. Luoteisosa lukeutuu eteläiseen viljelyseutuun ja tarkemmin Iloanjokilaaksoon, jonka maisemaa rajaa metsäisten kallio- ja moreeniharjanteiden välissä mutkitteleva jokimaisema ja sen rannoille levittäytyneet peltorinteet. (Itä-Uudenmaan liitto 2007, Haggrén & Hakanpää 2002.)

Suunnitelma-alueelta noin 2 km pohjoiseen kulkee valtakunnallisesti arvokas historiallinen tieyhteys, Suuri Rantatie (Kartta 2). Suomenlahden pohjoisrannalla, Turusta Viipuriin kulkeva Suuri Rantatie (nyk. Kuninkaantie) kulki Vanhakylän ja Koskenkylän läpi jo keskiajalla, mahdollisesti jo aikaisemminkin (Haggrén & Hakanpää 2002). Itse suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja muinaisjäännös- tai kulttuuriperintökohteita. Sen läheisyydessä, voimalaitoksille johtavan tieyhteyden rajasta noin 100–300 m päässä pohjoiseen ja itään ovat Greggbölen historiallisen ajan kylä ja tonttimaat, Greggböle by sekä Greggböle 1 ja 2. Lähimmät kivi-kautiset löytöpaikat (Lillängen ja Pellas) sijaitsevat selvitysalueelta noin 2,5 km koilliseen. (Museovirasto 2016.)

Pernajanlahden pohjukka ja siihen laskeva Koskenkylänjoki ovat tarjonneet seudun asukkaille hyviä mahdollisuuksia pyyntiin ja kalastukseen kautta vuosituhansien. Maankohoamisen vaikutuksesta Vanhakylän alue oli kivikaudella ensin saaristoa ja myöhemmin kivikaudella ja sitä seuranneella pronssikaudella meren rannikkoa. Rautakauden lopulla Pernajan alue oli lähinnä hämäläisten nautinta-alueita ja mahdollisesti siellä oli myös harvaa, pysyvämpiluonteista suomalaisasutusta, mistä viitteenä ovat muutamat seudun suomalaisperäiset paikannimet, kuten Ninkoskmalmen. Asutus Pernajan seudulle vakiintui viimeistään 1200-luvun aikana Keski-Ruotsista lähtöisin olevan uudisasutuksen vaikutuksesta. Porvoon ja Pyhtään ohella Pernaja on Itä-Uudenmaan vanhimpia pitäjää ja Vanhakylä ja Koskenkylä sen vanhimpia emäkyliä. Vanhakylästä erkaantui jo keskiajalla Bergbyn, Erlandsbölen, Greggbölen ja Pålbölen kylät. Vanhakylän eteläpuolella sijaitsevan Greggbölen kylän keskuksena on ratsumies Jost Småpepperin 1550-lvun lopulla perustama kartano. Kartanorakennus sijaitsee kylän itäosassa, mutta on oletettu (Haggrén & Hakanpää 2002), että kylän vanhemmat tonttimaat olisivat olleet länempänä, todennäköisimmin nykyisen ABC-huoltamon ja Tokmanni-myyvälän eteläpuoleisella metsäkumpareella (Greggböle by). Samalla paikalla on myös ollut torppa 1700-luvulla, mistä muutamia kivijalkoja on edelleen erotettavissa mäen eteläosissa. (Orrman 1990, Karjalainen 2000, Haggrén & Hakanpää 2002.)

Vanhakylän (Gammelby) alueelta on Maanmittauslaitoksen kartta-arkistossa kolme vuotta 1800 vanhemmaa karttaa (Haggrén & Hakanpää 2002), sekä mm. Uudenmaan lääninkartta vuodelta 1742 (Kuva 1). Greggbölestä on myös kartta vuodelta 1765 (Kuva 2). Lisäksi 1700-luvun lopulla laadittu ns. Kuninkaan kartasto (Alanen & Kepsu 1989) kattaa suunnitelma-alueen.

Kuva 2. C.P. Hagströmin laatima Greggölen rusthollin kartta vuodelta 1785, jossa tilan rakennukset, pellot ja niityt on merkitty. Suunnitelma-alueen kohdalla on metsää, suota ja kallioita. Kartta: KA MMA Pernaja B 37 5/1 (Haggrén & Hakanpää 2002).

3. Inventoinnin kulku ja tulokset

Inventoinnin esitöissä käytiin läpi suunnitelma-aluetta ja sen ympäristöä käsittelevät aiemmat tutkimukset, historiallisen ajan kartat, tutkimuskirjallisuutta sekä Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tietoja. Alueen potentiaalia esihistoriallisen ihmistoiminnan kannalta selvitetiin lisäksi analysoimalla maaperäkartoja sekä mallintamalla muinaisia rantavaiheita. Historiallisen ajan karttojen perusteella oli oletettavaa, että selvitysalue on ollut läheisten kylien nautinta-aluetta ja ns. takamaata historiallisella ajalla ja mahdollisesti varhaisemminkin. Topografialtaan ja maaperältään se on hyvin jyrkkäpiirteistä, kivikkoista ja soista kiinteämmän tai sesonkiluonteisen asutuksen muodostumiseksi. Selvitysalueelle ulottuvilla historiallisilla kartoilla ei ollut juuri muita karttamerkintöjä, kuin sen kasvullisuuteen tai topografiaan liittyvät huomautukset.

Inventoinnin esitöissä hyödynnettiin myös Maanmittauslaitoksen ilmalaserkeilausaineistoa (LiDAR). Aineistosta muodostetun maaston pinnanmuotoja kuvaavan tarkan korkeusmallin pohjalta pyrittiin havainnoimaan merkkejä maanpintaa muokanneesta ihmistoiminnasta, kuten kuopista, valleista tai painanteista. Esimerkiksi historiallisen ajan tervahaudat, hiilimiilut ja sotahistorialliset kohteet sekä kivikautiset asumuspainanteet erottuvat hyvin LiDAR-pintamalleissa. Georeferoituja vinovalovarjosteita edelleen varjostamalla tai valon suuntaa säätämällä voidaan parantaa mahdollisuuksia havaita em. arkeologisia kohteita. Laserkeilausaineiston analyysissä selvitysalueelta ei tehty arkeologisesti kiinnostavia havaintoja ja pintamallissa kävi erityisen ilmeiseksi maaston korkeuserot ja sen huomattava kivisyys.

Kenttätyössä inventointialue käytiin kattavasti läpi jalan tielinjojen ja tuulivoimaloiden osalta (Kartta 3). Eri-tyisesti tarkasteltiin alueita, missä maanpinta oli rikkoutunut esim. metsänpohjan käsittelyn tai tuulenkaatojen vaikutuksesta. Myös koepistoja kaivettiin lapiolla otolliselta vaikuttaville paikoille, mutta maaperän kivisyys esti monin paikoin maakerrosten syvemmän tarkastelun. Hienommat hiekkamaat ovat yleensä otollisia kivi- ja pronssikautisten asuinpaikkojen sijainnille. Toisaalta kivikkoja on myös raivattu tasaisempien alueiden saavuttamiseksi. Rautakaudella ja myöhemmin historiallisella ajalla asuinpaikat ovat sijoittuneet viljelymaiden äärelle, pitkälti nykyisen rakennuskannan paikalle tai läheisyyteen.

Etsinnöistä huolimatta inventoinnissa ei löytynyt uusia muinaisjäännös- tai kulttuuriperintökohteita.

Kuva 3. Voimalaitoksen 6 rakennuspaikka Hästkärretin pellon reunassa. Kuvattu lounaaseen (AKDG4699:5). Kuva: Satu Koi-visto/ARKE.

Lähteet

Painamattomat lähteet

Haggrén, Georg & Hakanpää, Päivi 2002. Pernaja. Forsbyn ja Gammelbyn inventointi. Museoviraston rakennushistorian osasto. Museoviraston arkisto.

Karjalainen, Taisto 2000. Valtatie 6 parantaminen välillä Koskenkylä Kimonkylä. Tielinjan inventointi. Museoviraston arkeologian osasto. Museoviraston arkisto.

Laulumaa, Vesa 2015. Loviisa Tetom. Tuulivoimaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 11.–12.5.2015. Arkeologiset kenttäpalvelut. Museoviraston arkisto.

Pohjakallio, Lauri 1969. Pernajan inventointi. Museoviraston arkisto.

Suomen Tuulivoima Oy 2015. Ramboll Oy. Loviisan Vanhakylän tuulivoimahankkeen alustava ympäristöselvitys 23.6.2015.

Painetut lähteet

Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989. Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805. SKS toimituksia 505. Tampere.

Orrman, Eljas 1990. Den svenska bebyggelsens historia. Finska skären. Studier i åboländsk kulturhistoria. Konstsamfundet. Helsingfors, 197–281.

Sirén, Olli 1995. Loviisan kaupungin historia 1745–1995.

Sirén, Olli 2003. Pernajan pitäjän historia: keskiajalta 2000-luvulle. Porvoo.

Uudenmaan liitto 2012. Missä maat on mainiommat, Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Uudenmaan liiton julkaisuja E 114 – 2012.

Internet-lähteet

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto <http://digi.narc.fi>

Heikki Rantatupa, Historialliset kartat <http://vanhakartta.fi>

Loviisan kaupunki 2014. Vanhakylän tuulivoimaosayleiskaava. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 9.10.2014. Ramboll Oy. http://www.loviisa.fi/files/download/OAS_Vanhakyla_tuulivoima_OYK_09102014.pdf

Maanmittauslaitos. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. <http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata>

Paikkatietoikkuna <http://www.paikkatietoikkuna.fi>

Digitaalikuvat, kuvaaja: Satu Koivisto/ARKE

AKDG4699:1. Kuva huoltotiestä. Kuvattu etelään.

AKDG4699:2. Kuva louhoksesta. Ympäristö aukkohakattua kivikkoa, joten tarkastelu helppoa. Kuvattu lounaaseen.

AKDG4699:3. Voimalaitoksen 2 rakennuspaikka. Kivikkoista rinnettä, joka laskeutuu paikoin jyrkästi etelään. Kuvattu länteen.

AKDG4699:4. Sama. Kuvattu etelään.

AKDG4699:6. Voimalaitoksen 8 rakennuspaikka. Kivikkoista mäenharjaa. Kuvattu kaakkoon.

AKDG4699:8. Voimalaitoksen rakennuspaikka 4. Kivikkoinen, hakattu harjanne tien luoteisreunalla. Kuvattu länteen.

AKDG4699:9. Sama. Kuvattu luoteeseen kohti kallon reunaa.

AKDG4699:10. Tieura voimalaitoksen 5 rakennuspaikalla. Kuvattu länteen.

AKDG4699:11. Voimalaitoksen 7 rakennuspaikka. Kuvattu länteen.

AKDG4699:12. Voimalaitoksen 1 rakennuspaikka kalliokohoumien itäpuolella. Kuvattu länteen.

AKDG4699:13. Huoltoreitin rakennuspaikka voimalaitokselle 3. Kuvattu koilliseen.

AKDG4699:14. Sama.

AKDG4699:15. Voimalaitoksen 3 rakennuspaikka korkean kallion laella. Kuvattu kaakkoon.

AKDG4699:16. Kuusikkoinen notkelma kallioharjanteiden välissä voimalaitoksen 3 rakennuspaikan itäpuolella. Kuvattu koilliseen.

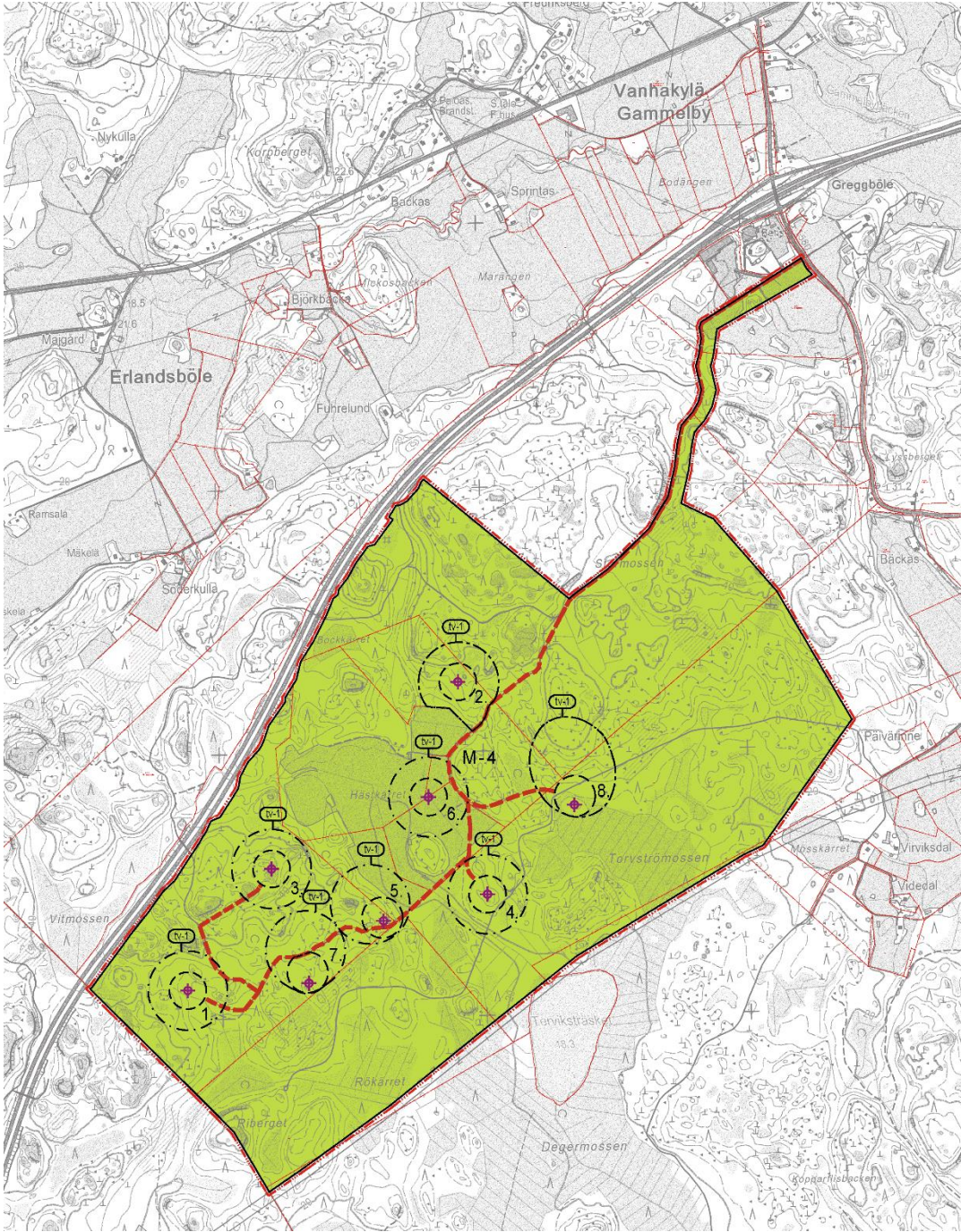

AKDG4699:17. Kuva Greggböle gård 1 valkoisen talon kohdalla ja Greggböle gård 2 tontin oikeassa laidassa. Kuvattu koilliseen.

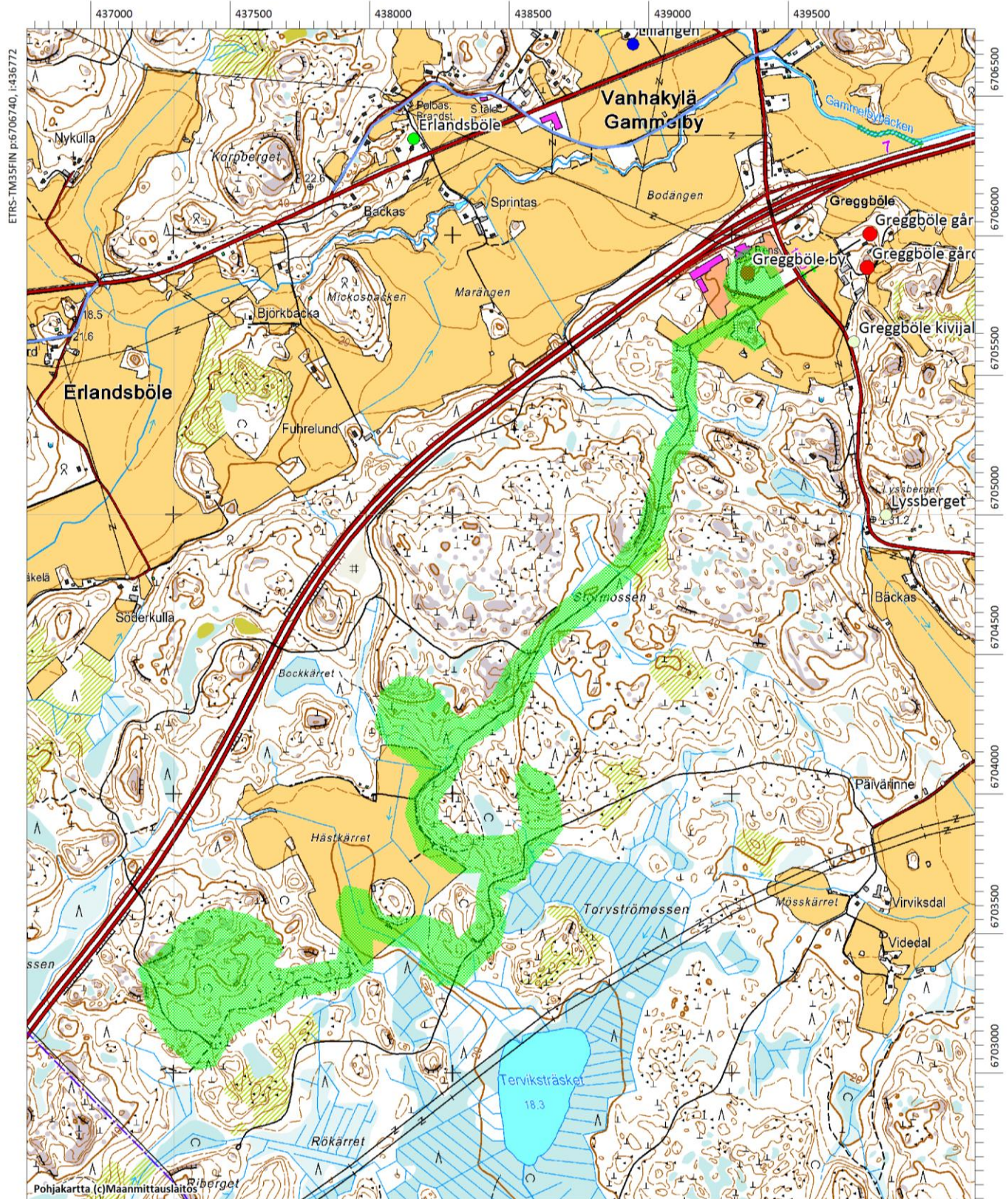
AKDG4699:18. Kuva Greggböle by metsäisellä kumpareella ABC-huoltoaseman eteläpuolella. Kuvattu koilliseen.

LIITE 1 Tuulivoimaloiden ja tiestön sijaintikartta/Ramboll Oy

Loviisa Vanhakylä

Inventoijan gps-jälki merkittynä vihreällä rasterilla/Satu Koivisto 2.5.2016

LIITE 3 Digitaalikuvaluettelo

Museo/osasto	Kokoelma	Alaiaikokoeima	Kuvan numero	Kuvatyyppi	Aihe	Alheen tarkenne	Vaimitusalka	Tekijä	Mitat	Kuva
1. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:1	digitaalikuva	Kuva huototiestä. Kuvattu etelään.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
2. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:10	digitaalikuva	Tiura voimalaitoksen 5 rakennuspaikalla. Kuvattu länteen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
3. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:11	digitaalikuva	Voimalaitoksen 7 rakennuspaikka. Kuvattu länteen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
4. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:12	digitaalikuva	Voimalaitoksen 1 rakennuspaikka kalliokohouminen itäpuolella. Kuvattu länteen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
5. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:13	digitaalikuva	Huoltosein rakennuspaikka voimalaitokselle 3. Kuvattu koilliseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
6. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:14	digitaalikuva	Huoltosein rakennuspaikka voimalaitokselle 3. Kuvattu koilliseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
7. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:15	digitaalikuva	Voimalaitoksen 3 rakennuspaikka korkean kallion laella. Kuvattu kaakkoon.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
8. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:16	digitaalikuva	Kuusikkoineen notkelma kallioharjanteiden välissä voimalaitoksen 3 rakennuspaikan itäpuolella. Kuvattu koilliseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
9. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:17	digitaalikuva	Kuva Greggbole gård 1 valkoisen talon kohdalla ja Greggbole gård 2 tontin oikeassa laidassa. Kuvattu koilliseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
10. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:18	digitaalikuva	Kuva Greggbole by metsäisellä kumpareella ABC-huotoseinän eteläpuolella. Kuvattu koilliseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
11. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:2	digitaalikuva	Kuva lounuksesta. Ympäristö aukkohakattua kiviä, joten tarkastelu helppoa. Kuvattu lounaaseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
12. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:3	digitaalikuva	Voimalaitoksen 2 rakennuspaikka. Kivikkoista rinnettä, jossa laskeutuu patoin jyrkästi etelään. Kuvattu länteen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
13. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:4	digitaalikuva	Voimalaitoksen 2 rakennuspaikka. Kivikkoista rinnettä, jossa laskeutuu patoin jyrkästi etelään. Kuvattu etelään.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
14. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:5	digitaalikuva	Voimalaitoksen 6 rakennuspaikka Häskärretin pellon reunassa. Kuvattu lounaaseen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
15. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:6	digitaalikuva	Voimalaitoksen 8 rakennuspaikka. Kivikkoista mäenharjaa. Kuvattu kaakkoon.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
16. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:7	digitaalikuva	Voimalaitoksen 8 rakennuspaikka. Kivikkoista mäenharjaa. Kuvattu kaakkoon.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
17. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:8	digitaalikuva	Voimalaitoksen rakennuspaikka 4. Kivikkoineen, hakattu hjarjanne tien luoteisreunalla. Kuvattu länteen.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		
18. Aristo- ja tietopaivellu/ARTI	Arkeologian kuvakoeima	Digikuvakokoeima AKDC4-689:9	digitaalikuva	Voimalaitoksen rakennuspaikka 4. Kivikkoineen, hakattu hjarjanne tien luoteisreunalla. Kuvattu luoteeseen kohti kallion reunaa.	Inventointikuva	2016	kuvaaja: Satu Koivisto	3072 x 1728 pixel		